

Biotuotteistamo

Esiselvitys

TIIVISTELMÄ TULOKSISTA

Rääkkylän kunnassa on tyhjillään laboratoriotilat, joiden käyttöä haluttiin tehostaa. Tiloihin suunniteltiin liiketoimintaa.

Apila Group Oy Ab
31.12.2016

Sisällys

1. Johdanto	2
2. Resurssit eli laboratorion valmiudet.....	2
2.1 Käyttöhistoria	2
2.2 Inventaario.....	3
2.3 Käyttö- ja toimintaohjeiden luominen	4
2.4 Resurssit vrs. liiketoiminta.....	4
3. Markkina eli alueelliset tarpeet.....	4
3.1 Työpajat	4
3.2 Markkinaselvitys	5
3.3 Kuluttajagallup.....	5
4. Palveluiden tuotteistaminen	6
4.1 Palveluliiketoiminta	6
4.2 Kehityshanke	6
5. Biotuotteistamon toimintasuunnitelma.....	7
5.1 Asiantuntija-arviointi	7
5.2 Jatkosuunnitelmat	7
6. Tulosten tarkastelu.....	8
6.1 Liiketoimintaideat.....	8
6.2 Liiketoiminnan käynnistäminen.....	8
6.3 Muuta	9

1. Johdanto

Rääkkylän kunnassa on tyhjiillään laboratoriotilat, joiden nykyinen laite- ja menetelmäkanta mahdollistavat niiden käytön mm. erilaisissa bioalan kasvatustutkimuksissa ja tuotekehityksessä. Esiselvityshankkeessa selvitettiin, onko tämän tyyppiselle toiminnalle ja/tai tuotteille ja palveluille kysyntää alueellisesti.

Alueella on useita laboratorio- ja tutkimuspalveluita tarjoavia yksiköitä. Tämän johdosta biolaboratorion toimintamahdollisuuksia oli tarkasteltava laajemmasta tulokulmasta siten, että palveluita tarjottaisiin ennemminkin tuotekehitykseen, tuotteistamiseen ja kaupallistamiseen liittyen. Käsitteeksi valikoitui nimi *Biotuotteistamo*.

Esiselvityshankkeen tavoitteena oli kehittää Biotuotteistamon toimintamallia ja luoda alueellisesti kilpailukykyisiä palveluita toiminnan kannattavuuden varmistamiseksi. Käytännön toimenpiteiden osalta tavoitteet olivat

- kartoittaa laboratorion nykyiset resurssit ottaen huomioon mahdolliset tulevat tarpeet (resurssit)
- kartoittaa alueelliset tarpeet Biotuotteistamon toiminnan osalta (markkina)
- suunnitella Biotuotteistamon palvelukokonaisuuksia tarpeiden ja resurssien yhteensovittamiseksi (palvelut)
- laatia resurssien, tarpeiden ja palvelumahdollisuuksien ympärille toimiva liiketoimintamalli.

Tässä tulosraportissa on kuvattu päätulokset näiden tavoitteiden mukaisesti.

2. Resurssit eli laboratorion valmiudet

Resurssitarkastelussa tavoitteena oli kartoittaa resurssit ja luoda niistä Biotuotteistamon palveluiden toteutuksessa hyödynnettävissä olevia. Alkukartoitukseen kuului oleellisena osana tilojen uudelleenorganisointi ja järjestelyt, sekä toimintaohjeiden luominen: hyvät laboratoriokäytännöt ja laatujärjestelmät edellyttävät laboratoriotoimenpiteissä käytettäväksi tietyt protokollia (mm. siivous, tiskaaminen, punnitus). Toteutukseen kuului:

- laboratorion käyttöhistorian kartoitus ja entisten toimijoiden haastattelut;
- nykyisen laitekannan ja tilojen kuntokartoitus, inventaario;
- käyttö- ja toimintaohjeiden luominen;
- tarvittavien lisähankintojen arviointi;
- lähtötietojen vertaaminen laboratorioden hyvien käytäntöjen mukaisiin vaatimuksiin ja lainsäädännön velvoitteisiin, myös elintarviketurvallisuuslaboratoriot, sekä potentiaalisten palvelutuotteiden vaatimiin velvoitteisiin.

2.1 Käyttöhistoria

Rääkkylän kunnantalon laboratoriotilat on otettu käyttöön 2000-luvun alkupuolella. Varsinaiset laboratoriksi varustellut tilat sekä kemikaalivarasto ja tiskihuone ovat kunnantalon kolmannessa kerroksessa. Kellarikerroksessa on iso ns. läpianoautoklaavi, kasvatuskapaalit ja esikäsitteilytilat. Tiloissa ovat toimineet:

2000—2003	Erikoissienten viljelyn kehittämishanke: Tilat suunniteltiin.
1.9.2002—30.4.2006	Sienikeskus –projekti: Tilat rakennettiin ja toiminta lähes päivittäistä.
1.4.2006—30.8.2007	Food Scient - tutkimus- ja kehityspalveluja elintarvikealan yrityksille Pohjois-Karjalassa –hanke: Osa tutkimuksista tehtiin Rääkkylän laboratoriossa.
1.12.2007—31.12.2009	Selänteen Sieni Oy: Alakerran tilojen tilapäiskäyttö.

15.10.2009—31.12.2012	Lämpöyrittäjyyden uudet liiketoiminta-mallit –hanke: Osa tutkimuksista tehtiin Rääkkylän laboratoriossa.
1.1.2010—28.2.2011	Sieniyrittäjyyden toimintaedellytysten parantaminen –esiselvityshanke: Sienten kasvatuskokeita.
15.5.—31.12.2015	Itä-Suomen yliopiston Metsätieteen osasto: Alakerran tilojen tilapäiskäyttö/ Sienten kasvatuskokeet.
1.4.2016—	Apila Group Oy Ab: Yläkerran tilojen satunnainen käyttö/Kemialliset analyysit, kehityshankkeet.

2.2 Inventaario

Laboratoriosta löytyi kohtuullisesti lasi- ja muovitarvikea ja peruskemikaaleja sekä kemiallisen että biologisen laboratorion perustarpeisiin, mutta joitakin väline- ja kemikaalihankintoja on tehtävä. Kemikaalit ovat vuosilta 2001—2007, ja pääasiassa käyttökunnossa. Lisäksi useiden laitteiden käyttöönotto edellyttää huoltotoimenpiteitä. Laboratorion laitelistaus on esitetty tarkemmin taulukossa 1. Listaus käyttötarvikkeiden, lasitavaroiden ja kemikaalien osalta ei ole julkista aineistoa.

Taulukko 1. Rääkkylän laboratorion laitelista.

Tositenumero	Laite	Sijainti
Keti 36/2003	Vetokaappi VKV-10FE	328
Keti 36/2003	Laminaarikaappi KV-115	327
Keti 36/2003	Laminaarikaappi KV-140	022
Keti 127/2003	Miele G7883 laboratoriopesukone varusteineen	327
Keti 146/2003	Jäähd. inkubointikaappi ICP 400 m ²	022
Keti 190/2003	Tarkkuusvaaka Sartorius CP 8201	Vuokrattu
Keti 310/2003	PTC-150 Minicycler 16x05ML WI (pcr-laitteet)	Vuokrattu
Keti 602/2003	Leica Zoom 2000 stereomikroskooppi	328
Keti 602/2003	Leica CM E tutkimusmikroskooppi	328
Keti 126/2003	pH-mittari Schott GG 842/14, 2 kpl	328 / vuokrattu
Keti 144/2003	Yläkuppivaaka Mettler-Toledo	328
Keti 237/2003	Hiilidioksidimittari Testo 535 CO2	Vuokrattu
Keti 299/2003	Koeputkiravistelijä Vortex-Genie 2, 2 kpl	328
Keti 299/2003	Magneettisekoittaja MR 3001, 2 kpl	N/A
Keti 356/2003	IKA S18N-10 G Dispersing tool	N/A
Keti 366/2003	Dig. lavaravistelijä ja yleisravistelutaso	Vuokrattu
Keti 432/2003	Biofuge PICO sentrifugi	328
Keti 458/2003	Geelijaolaite Sigma Mini Horizontal Gel Electroforesis, 2 kpl	Vuokrattu
Keti 538/2003	Geelijaolaite Sigma Mini Horizontal Gel Electroforesis, 2 kpl	328
Keti 542/2003	Homogenisaattori Ika Ultra Turrax T18	N/A
Keti 559/2003	Paineilmalaitteet, Fiac-mäntäkompressori ja MTA-jäähdytyskuivain	026
Keti 621/2003	UV-valopöytä Uvitec	N/A
Keti 214/2004	Spektrofotometri UVmini-1240	Lainassa
Keti 327/2004	Vedenpehmentin ET55	022
Keti 675/2004	Dig. lavaravistelijä ja yleisravistelutaso	328
Keti 540/2004	Vesihaude WB 10	328
Keti 115/2006	Autoklaavi Systec 3850 ELV	Vuokrattu
Keti 115/2006	Autoklaavi Systec 5075 EL 2D	023
	Kaasukromatografi Perkin-Elmer	022
	Ioninvaihtohartsin patruuna Miele E 318	327
	Autoklaavi Santasalo-Sohlberg Oy Ab 34E, yliopistolta lainassa	327
	UV-valopöytä Uvitec/Lainassa yliopistolta	Lainassa

Laboratoriotiloissa havaittiin tiettyjen huoltotoimenpiteiden tarve. Merkittävimpiä kohteita olivat:

- Veden ionisointiin tarvittavan laitteiston ja astianpesukoneen huolto.
- Autoklaavilaitteiden huolto.
- Kasvatuskaappien huolto.

Täydellinen lista vaadittavista toimenpiteistä ja niille saadut hinta-arviot esitettiin hankkeen loppuraportissa. Huoltotoimenpiteitä on suoritettava siinä vaiheessa, kun kyseiset laitteistot halutaan ottaa käyttöön. Lisähankinnat määräytyvät, kun liiketoiminnan eri muodot selkeytyvät.

2.3 Käyttö- ja toimintaohjeiden luominen

Laboratorion käytölle laadittiin yleisohje, joka esitettiin hankkeen loppuraportin yhteydessä. Näitä yleisiä ohjeita noudattamalla laboratoriossa säilyy siisteys ja järjestys myös silloin, kun tiloissa työskentelee useita eri henkilöitä useiden hankkeiden parissa. Ohjetta voidaan vielä syventää ja täydentää, ja siihen voidaan liittää koko rakennusta koskevat turvallisuusohjeet.

Laboratorioon koottiin myös kansio kemikaalien käyttöturvallisuustiedotteille. Samoin laboratorion laitteiden käyttöoppaat tarkistettiin.

2.4 Resurssit vs. liiketoiminta

Lähtötietoja verrattiin laboratorioden hyvien käytäntöjen mukaisiin vaatimuksiin ja lainsäädännön velvoitteisiin, myös elintarviketurvallisuuslaboratoriot, sekä potentiaalisten palvelutuotteiden vaatimiin velvoitteisiin. Tulokset esitettiin loppuraportissa. Huomioitavia säänneltyjä osa-alueita olivat:

- Elintarvikkeet ja rehut
 - Viranomais- ja omavalvontapalvelut
 - Tuotekehityspalvelut
- Lannoitevalmisteet
 - Viranomais- ja omavalvontapalvelut
- Laboratoriotoiminta
 - Lait ja määräykset
 - ISO 17025 vaatimukset.

3. Markkina eli alueelliset tarpeet

Markkinatarkastelun tavoitteena oli löytää ja kontaktoida Biotuotteistamon yhteistyöverkostoa ja potentiaalista asiakaskuntaa, ja listata heidän tarpeensa palveluiden kehittämiseksi. Työssä hyödynnettiin Apila Groupin yhteistyöverkostosta luotua asiantuntijaryhmää (mentorit), joiden kanssa järjestetyissä työpajoissa hahmoteltiin potentiaalisia palvelumahdollisuuksia ja niiden kohderyhmiä ennen markkinaselvitystä.

3.1 Työpajat

Hankkeen aikana järjestettiin kaksi työpajaa, 13.6.2016 sekä 23.8.2016. Ensimmäisessä työpajassa tavoitteena oli kartoittaa potentiaalisia palvelumuotoja. Toisessa työpajassa tarkennettiin palvelumahdollisuuksia huomioimalla laboratorion valmiudet. Lisäksi pohdittiin liiketoiminnan perustamisen kustannuksia ja investointitarpeita sekä markkinaselvityksen kohteita. Työpajojen tulokset eivät ole julkista aineistoa.

Työpaja 1. Asiantuntijaryhmän innovointityöpaja 8.6.2016.

- Potentiaalinen palveluiden/tuotteiden ideointi osa-alueittain;
 - Elintarviketuotannon palvelumahdollisuudet ja kehityshankkeet;
 - Kemiallisen analytiikan palvelumahdollisuudet ja kehityshankkeet;
 - Liiketoiminnan kannattavuuden turvaaminen;
- Yhteenvedo ja keihäänkärkien valinta.

Työpaja 2. Asiantuntijaryhmän syventävä työpaja 23.8.2016.

- Liiketoiminnallisen potentiaalin arviointi
 - Kärkituotteet;
 - Rahoitusmahdollisuudet;
 - Haastattelu- ja selvitystarpeet;
- Elintarviketuotannon palveluiden arviointi
 - Kärkituotteet;
 - Kehitys- ja selvitystarpeet;
 - Tarvittavat haastattelut, kohteet ja kysymykset;
- Kemiallisen analytiikan palveluiden arviointi
 - Elintarvikkeisiin liittyvät analyysit, kärkituotteet;
 - Tutkimuspalvelut;
 - Alihankintatarpeet, yhteistyötarpeet;
 - Tarvittavat haastattelut, kohteet.

3.2 Markkinaselvitys

Markkinaselvitys toteutettiin syyskuussa 2016. Markkinaselvityksessä kontaktoitiin 43 markkinapotentialiaa, ja selvitettiin niiden todellisia tarpeita, palveluiden kysyntää ja asiakkaiden hyödyntämiä palveluja (kilpailijakenttä). Haastateltavia ryhmiä olivat:

- Asiantuntijat, organisaatiot: mm. yliopistot, ProAgria, MTK, LUKE, Finpro
- Ruoantuotannon tuottajajärjestöt, liitot
- Ruoantuotanto, PK-teollisuus: nykyaikaiset trendituotteet, vienti- ja kehitysorientoituneet
- Ruoantuotanto, paikallinen PK-teollisuus ja tuottajat
- Ruoantuotanto, muut tuottajat: Huuskola, Sirola, Mäkelä, Erola
- Muita toimijoita: mm. naava- ja viherseinät, hyönteisruoka, lannoitevalmisteet.

Vastaukset litteroitiin ja tiivistettiin, sekä niistä laadittiin numeerinen arviointi avainkysymysten osalta. Sanallisten vastausten perusteella kirjattiin kommentit NABC-mallin mukaisesti, tarpeita, ratkaisua ja kilpailukenttää koskeviin kysymyksiin.

3.3 Kuluttajagallup

Kuluttajagallup toteutettiin marraskuussa 2016. Toteutusmuotona oli sähköinen haastattelulomake (SurveyMonkey), joka oli jakelussa yhteistyöverkostossa sekä sosiaalisessa mediassa ajalla 22.11.2016—4.12.2016. Lisäksi saman kyselyn osalta toteutettiin gallup Joensuun Prismassa 25.11.2016. Vastauksia saatiin yhteensä 238 kpl, ja vastaajat sijoittuivat pääasiassa Pohjois-Karjalan alueelle.

Kuluttajagallup toteutettiin hankkeeseen ylimääräisenä toimenpiteenä, sillä toiminnan kärjeksi valikoitiin kuluttajarajapintaan sijoittuva palvelumuoto. Kyselyllä haluttiin selvittää kuluttajien näkemyksiä elintarvikkeiden valintaan vaikuttavista tekijöistä sekä halukkuudesta hyödyntää mobiililaitteita tiedon saamisessa. Tuloksia analysoitiin NABC-tarkastelussa (loppuraportin liitteenä, ei julkista aineistoa).

4. Palveluiden tuotteistaminen

Tuotteistamisen kohteeksi valittiin palvelumahdollisuudet työpajojen sekä markkinaselvityksen tulosten pohjalta. Palveluja tuotteistettaessa analysoitiin markkinaselvitysvaiheessa tunnistettua asiakaskenttää sekä sen maksukykyä ja erityisesti tarpeita. Tuotteistamisessa huomioitiin laboratorion sekä alueen muut resurssit, sekä arvioitiin niiden riittävyyttä liiketoiminnan käynnistämisvaiheessa. Tulosten perusteella arvioitiin palveluiden liiketoiminnallista potentiaalia. Tuotteistamisen vaiheet olivat:

- Työpaja 1
 - liiketoimintaideat;
 - liiketoiminnan kannattavuus;
- Työpaja 2
 - resurssit vrs. liiketoiminnan mahdollisuudet;
 - kärkien liiketoiminnallisen potentiaalin arviointi;
- Markkinaselvitys
 - Alan toimijaverkoston näkemys;
 - Tarpeet, kiinnostus;
 - Maksuhalukkuus;
- Palveluiden kuvaus
 - Standardit;
 - Alihankintatarpeet ja niiden hintatiedustelut;
- Liiketoiminnallisen potentiaalin arviointi
 - Ansaintamalli;
 - NABC-tarkastelu.

Liiketoimintaa päätettiin luoda kehittämällä uusi palveluliiketoiminnan muoto, sekä toteuttamalla sen ohella kehityshanke liiketoiminnan laajentamiseksi. Seuraavassa on kuvattu valikoidut liiketoiminnan kärjet:

4.1 Palveluliiketoiminta

Elintarvikealan toimijoille suunnatun palvelun tavoitteena on elintarvikkeiden puhtauteen liittyvien tietojen läpinäkyvyyden lisääminen kuluttajien suuntaan. Palvelun tarkempi toimintojen kuvaus ja ansaintalogiikka on esitetty NABC-tarkastelussa (ei julkinen), jossa myös liiketoiminnallisen potentiaalin arviointi.

Rääkkylän nykyiset tilat pystyvät toteuttamaan suunnitellun liiketoiminnan esitetyn mallin mukaisesti. Investointitarve liiketoiminnan osa-alueen käynnistämiseksi on noin 5000 eur uutta yritystä perustettaessa. Käyttökustannukset henkilötyö huomioiden ovat noin 140 000 eur/vuosi. Jatkossa laboratoriota voidaan kehittää, jotta suurempi osa palvelun osa-alueista voidaan toteuttaa omissa tiloissa. Tällöin investointitarve muotoutuu tehtävien laitehankintojen perusteella, ja on enimmillään 500 000 eur (käyttökustannukset 30 000 eur/vuosi).

4.2 Kehityshanke

Hyönteisruoka on vahvasti tulossa markkinoille lähivuosina, sillä ne ovat runsaasti proteiinia sisältävää ravintoa, jonka tuottaminen on tavanomaisia proteiininlähteitä kustannustehokkaampaa ja ekologisempaa. Käytännössä hyönteisruoka on joko kokonaisina tarjottavia hyönteisiä tai niistä esim. kroyjauhamalla tehtyä jauhetta, joka voidaan sekoittaa minkä tahansa muun tuotteen joukkoon. Pohjois-Karjalassa on hyönteisruuan osaamisen keskittymä, ja esimerkiksi LUKEssa valmistellaan aiheen ympärille tutkimushanketta. Biotuotteistamolle suunniteltiin tiettyä roolia arvoketjussa, ja sen luomiseksi tarvitaan kehityshanke. Kehityshankkeessa ja arvoketjun osana toimiessa voidaan hyödyntää monipuolisesti biolaboratorion laitekantaa ja tiloja. Investointitarpeita ei ole arvioitu tässä yhteydessä tarkemmin.

5. Biotuotteistamon toimintasuunnitelma

Resurssit, tarpeet ja palvelut sovitettiin yhteen liiketoimintasuunnitelmassa. Tässä selvityksessä tavoitteena oli laatia liiketoimintasuunnitelman NABC-tarkastelu, jossa kuvataan käyttäjien tarve (NEED), ratkaisut (APPROACH), hyödyt (BENEFITS) sekä kilpailutilanne (COMPETITION). Tarkastelun perustana olivat:

- asiantuntijoille, elintarvikealan liitoille ja tuottajille sekä biotalousalan edustajille tehty haastattelututkimus syys-lokakuussa 2016. Osallistujia 43 kpl.
- kuluttajille suunnattu gallup 22.11.—4.12.2016 somessa sekä 3 h tapahtuma Joensuun Prismassa 25.11.2016. Vastauksia 238 kpl.

5.1 Asiantuntija-arviointi

NABC-tarkastelu esiteltiin alueen yritysrahoituslähteille (Josek, KETI, ELY, Tekes, Maaseuturahasto), jotka kommentoivat liiketoimintaidean jatkokehitystarpeita ja rahoitusmahdollisuuksia. Tarkastelua kommentoivat

- Marita Valkonen, Keski-Karjalan Kehitysyhtiö
- Pekka Vatanen, Keski-Karjalan Kehitysyhtiö
- Jouni Luoma, Joensuun Seudun Kehittämisyhtiö JOSEK Oy
- Pekka Pelkonen, ELY-keskus
- Heikki Rantanen, Tekes
- Veli-Pekka Ihanus, Tekes
- Mauri Räsänen, Maaseuturahasto

Kommentointien perusteella tarkastelua sekä erityisesti ansaintalogiikkaa pystyttiin tarkentamaan ja jalostamaan. Selkeästi esille nousi myös tarve pilotoida konseptia, ennen kuin varsinaista liiketoimintaa pystytään arvioimaan paremmin. Alustava hankesuunnitelma pilotoinnin osalta laadittiin osana esiselvitystä (ei julkinen).

Havaittiin myös, että tässä vaiheessa työtä täytyy olla jatkamassa jo Y-tunnuksella toimiva yrittäjä, joka pystyy hakemaan ELY-keskuksen tai Maaseuturahaston tukea.

5.2 Jatkosuunnitelmat

Liiketoimintasuunnitelman NABC-mallin saamien kommenttien perusteella liiketoiminnan käynnistäminen edellyttää tässä vaiheessa palvelukonseptin pilotointia. Tähän on mahdollista hakea rahoitusta Maaseuturahastolta: Maaseuturahaston yrityksen perustamistukea voidaan myöntää uuden yrityksen perustamiseen tai toimivan yrityksen uuteen liiketoimintaan enintään 35 000 euroa ja 10 000 euroa kokeiluun. Perustamistuen enimmäismäärä on 70 000 euroa (2. hakumahdollisuus kolme vuotta aloittamisen jälkeen).

Huomioitava on, että suunnitellun liiketoiminnan toimintojen on sijoitettava lain soveltamisalueelle 28/2014 6§, käytännössä maaseudulle. Perustamistukea voidaan myöntää kokeiluun (pilotointi) kun tuettavan toimenpiteen tavoitteet, menetelmät, kohderyhmä ja sen tarpeet on analysoitu ja toiminta on tavoitteellista, johdonmukaista, kustannustehokasta sekä toimenpide on toteuduttuaan esimerkillinen ja voi toimia mallina uusille toimintatavoille.

NABC-kommenttien ja rahoitusmahdollisuuksien perusteella laadittu alustava hankesuunnitelma on esitelty hankkeen loppuraportin yhteydessä. Hankesuunnitelman viimeistely kuuluu varsinaista rahoitusta hakevalle yritystaholle.

6. Tulosten tarkastelu

6.1 Liiketoimintaideat

Hankkeessa toteutettiin kaksi asiantuntijoille suunnattua työpajaa, joissa saatiin runsaasti potentiaalisia ideoita mahdollisista liiketoiminnan muodoista. Ideat jaettiin kemiallista analytiikkaa hyödyntäviin palvelutuotteisiin sekä kehityshankkeisiin. Yhteisenä nimittäjänä oli ”Biotuotteistamo”, jonka palvelut ja kehityshankkeet voivat sisältää tutkimukseen, tuotekehitykseen ja tuotteistamiseen sekä lopulta myös brändäykseen, kaupallistamiseen ja markkinointiin liittyviä elementtejä. Sektori on laaja, ja erilaisia toimijoita ja myös hankkeita on käynnissä erityisesti elintarvikkeiden tuotekehitykseen ja myynnin edistämiseen liittyen. Liiketoiminnan kannalta on kuitenkin tärkeää löytää oma, joskus kapeakin toimintamuoto, josta muodostuu liiketoiminnan ydin ja keihäänkärki.

Nyt NABC-tarkasteluun valitut kaksi liiketoiminnan muotoa, tuotteistettu palveluliiketoiminta ja kehityshankkeen aihio, valittiin työpajatoiminnan ja ohjausryhmän kokousten tuloksena. Ajatus oli, että palveluliiketoiminnan kautta saadaan nopeasti käyntiin liiketoimintaa, joka voi kasvaa ja kehittyä ajan kanssa. Kehityshanke on suurempi kokonaisuus, joka työllistää ihmisiä pitempiaikaisesti. Lisäksi kyseiset liiketoiminnan muodot eivät edellytä käynnistämävaiheessa investointeja, vaan tulovirtaa voidaan saada aikaan henkilötyöllä.

Esitetyn palveluun perustuvan liiketoiminnallisen kehityksen heikkous on, että se ei ole tällä hetkellä sidottu suoraan Rääkkylän kunnan laboratoriotiloihin, vaan tarvittavat analyysit toteutetaan alihankintana. Tähän on syynä nykyisten resurssien vajavaisuus, jolloin palveluiden täydellinen tuottaminen vaatisi merkittäviä alkuinvestointeja. Investoinnit on kuitenkin mahdollista toteuttaa myöhemmin, kun palvelun tuottaminen on vakiintunut, laajentunut merkittäväksi kansalliseksi tai kansainväliseksi toiminnaksi, ja se tuottaa yritykselle selvää positiivista kassavirtaa ja kasvattaa pääomaa. Hankkeen työpajoissa saatiin useita potentiaalisia ideoita, joista voidaan kehittää jatkossa pitempiaikaisia kehityshankkeita. Myös näiden toteutus edellyttää laitekannan päivittämistä, joten investoinnit tulevat ajankohtaiseksi joka tapauksessa.

Alueellisten toimijoiden näkökulmasta olisi tarpeellista kehittää myös heille suunnattuja palveluita. Etenkin esille tullut tuotteiden brändäys- ja markkinointiapu oli todettu mielekkäänä ja tarpeellisenä palveluna. Tämä onkin pidettävä mukana Biotuotteistamon strategiassa, sillä se palvelee koko alueen liiketoiminnan kilpailukykyä. Tältä osin on kuitenkin huomioitava kansalliset, brändäyksen ja viennin tehostamiseen liittyvät hankkeet. Samoin alueella on käynnissä Tulevaisuuden elintarvikkeet –hanke, jonka tuloksia on syytä odottaa.

6.2 Liiketoiminnan käynnistäminen

NABC-tarkastelu on saanut hyvää palautetta yritys- ja rahoitusasiantuntijoilta. On mahdollista saada myös 100 % tukea esitetyn liiketoiminnan kärjen testaamiseen. Tähän tarvitaan kuitenkin joko uusi yritys tai olemassa oleva yritys, joka hakee rahoitusta. Yrityksen on lisäksi toimittava maaseuturahaston toimialueella.

Huomioitavaa on myös, että hankkeessa on tuotettu vasta liiketoimintasuunnitelman NABC-tarkastelu. Liiketoiminnan varsinainen kuvaaminen ja kannattavuuden arviointi on tehtävä tarkemmassa liiketoimintasuunnitelmassa. Alueelliset kehitysyhtiön ja ELY-keskus voivat avustaa liiketoimintasuunnitelman hiomisessa.

Yrityksen on lisäksi sovittava tämän hankkeen tulosten, kunnan tilojen, laitteiden ja tarvikkeiden käytöstä niiden omistajien, Rääkkylän kunnan ja Keski-Karjalan kehitysyhtiö KETIn kanssa. Suositeltavaa on, että sopimusvaiheessa tulokset luovutetaan sillä edellytyksellä, että Rääkkylän kunnan tiloja ja resursseja hyödynnetään tässä yhteydessä, ja liiketoiminnalliset toimenpiteet kohdennetaan alueelle.

Liiketoiminnan perustamisesta tai tulosten hyödyntämisestä kiinnostuneet tahot voivat olla yhteydessä Rääkkylän kuntaan tarkempien tietojen saamiseksi ja sopimusneuvottelujen käynnistämiseksi.

6.3 Muuta

Elintarvikealalle on suunnitteilla maakunnallinen kehittämishanke, johon Biotuotteistamon palvelut tulisi liittää mukaan. Yhteistyöllä voidaan luoda kasvumahdollisuuksia etenkin matkailualalla ja paikallisten elintarvikkeiden sekä luonnontuotteiden tuotekehityksessä sekä kaupallistamisessa. KETI:llä on saatujen tietojen mukaan käynnistymässä myös tuotteistamisen ja digitalisaation kehittämiseen liittyvä hanke (yhtenä kohderyhmänä elintarvikeala/luonnontuotteet), jossa on yhtymäkohtia Biotuotteistamon palveluliiketoimintakonseptiin.